

№ Φ 092.22/6931

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΝΤΑΣΤΑΜΑΝΗ και λοιποί

κατά Ελλάδα

(Προσφυγές αρ. 36420/10, 3957/11, 35230/11, 21469/12, 2385/13 και
75140/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

5 Οκτωβρίου 2017

Η απόφαση αυτή είναι οριστική. Μπορεί να επέλθουν αλλαγές ως προς τη μορφή.

Στην υπόθεση Ντασταμάνη και λοιποί κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδρίασε σε Επιτροπή με την ακόλουθη σύνθεση:

Kristina Pardalos, *πρόεδρος,*

Ksenija Turković,

Tim Eicke, *δικαστές,*

και με τη σύμπραξη της Renata Degener, *Αναπλ. Γραμματέα Τμήματος,*

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο στις 12 Σεπτεμβρίου 2017,

Εξέδωσε την παρούσα απόφαση:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε από την άσκηση έξι προσφυγών (των υπ' αρ. 36420/10, 3957/11, 35230/11, 21469/12, 2385/13 και 75140/13 προσφυγών) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, των οποίων επιλήφθηκε το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») στις ημερομηνίες που αναφέρονται στον πίνακα που επισυνάπτεται στο παράρτημα.
2. Η προσφεύγουσα της υπ' αρ. 36420/10 προσφυγής εκπροσωπήθηκε από τον κ. Β. Βασιλειάδη, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Οι προσφεύγοντες των υπ' αρ. 3957/11 και 35230/11 προσφυγών εκπροσωπήθηκαν από τον κ. Σ. Παπαγερμανό, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Ο προσφεύγων της υπ' αρ. 21469/12 προσφυγής εκπροσωπήθηκε από τον κ. Ν. Παπαδόπουλο, δικηγόρο Αθηνών, και ο προσφεύγων της υπ' αρ. 2385/13 προσφυγής εκπροσωπήθηκε από τον κ. Ν. Διαλυνά, δικηγόρο Θεσσαλονίκης. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιό της, τον κ. Μ. Απέσσο, Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
3. Στις 4 Ιουλίου και 26 Αυγούστου 2016, οι αντλούμενες από τα άρθρα 6§1 και 13 (στην προσφυγή υπ' αρ. 75140/13) της Σύμβασης αιτιάσεις

κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση και οι προσφυγές κηρύχθηκαν απαράδεκτες ως προς τα λοιπά.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο κατάλογος των προσφευγόντων, καθώς και τα σχετικά με τις επίμαχες διαδικασίες στοιχεία αναφέρονται στον πίνακα που επισυνάπτεται στο παράρτημα.

5. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τη διάρκεια των διαδικασιών που κίνησαν ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, καθώς και στην υπ' αρ. 75140/13 προσφυγή, για την απουσία πραγματικής προσφυγής.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6. Λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των προσφυγών ως προς τα πραγματικά περιστατικά και το ζήτημα ουσίας που θέτουν, το Δικαστήριο κρίνει απαραίτητο να τις συνεκδικάσει και αποφασίζει να τις εξετάσει από κοινού σε μια απόφαση.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

7. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η διάρκεια των επίμαχων διαδικασιών παραβιάζει την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως ορίζεται στο άρθρο 6§1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή, ... εντός λογικής προθεσμίας ... υπό δικαστήριο, ... το οποίον θα αποφασίση, ... επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

8. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας εκτιμάται με βάση τις περιστάσεις της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχει καθιερώσει η νομολογία του Δικαστηρίου, και ειδικότερα με βάση την περιπλοκότητα της υπόθεσης, τη

συμπεριφορά των προσφευγόντων και αυτή των αρμόδιων αρχών καθώς και το διακύβευμα που παρουσιάζει η διαφορά για τους ενδιαφερόμενους (βλ. μεταξύ πολλών άλλων, *Μιχελιουδάκης κατά Ελλάδα*, αρ. 54447/10, §44, 3 Απριλίου 2012, καθώς και τις σχετικές παραπομπές).

9. Το Δικαστήριο έχει εξετάσει επανειλημμένως υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με αυτά της υπό κρίση υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6§1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερθείσα, *Μιχελιουδάκης κατά Ελλάδα*).

10. Εν προκειμένω, αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο δεν εντοπίζει κανένα πραγματικό περιστατικό ή ισχυρισμό ικανό να το πείσει να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα ως προς το παραδεκτό και το βάσιμο των παρουσών υποθέσεων. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του θέματος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι εν προκειμένω η διάρκεια των επίδικων διαδικασιών υπήρξε υπερβολική και δεν πληροί την προϋπόθεση της «λογικής προθεσμίας».

11. Συνεπώς, η εν λόγω αιτίαση πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή και να συναχθεί η παραβίαση του άρθρου 6§1 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠ'ΑΡ. 75140/13 ΠΡΟΣΦΥΓΗ

12. Οι προσφεύγοντες της υπ' αρ. 75140/13 προσφυγής παραπονούνται επίσης για το ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει καμία πραγματική προσφυγή για να παραπονεθούν για την υπερβολική διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας. Επικαλούνται το άρθρο 13 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των».

13. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται μια πραγματική προσφυγή ενώπιον εθνικής αρχής που επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να

παραπονεθεί για την παραβίαση της προβλεπόμενης από το άρθρο 6§1 υποχρέωσης για εκδίκαση των υποθέσεων εντός λογικής προθεσμίας (βλ. *Kudla κατά Πολωνίας* [GC], αρ. 30210/96, § 156, CEDH 2000-XI).

14. Επίσης, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν προσέφερε στους ενδιαφερόμενους πραγματική προσφυγή υπό την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης που να τους επιτρέπει να παραπονεθούν για τη διάρκεια μιας διαδικασίας (βλ. προαναφερθείσα απόφαση *Μιχελιουδάκης κατά Ελλάδας*, §51, και σχετικές παραπομπές).

15. Κατόπιν των ανωτέρω, η εν λόγω αιτίαση πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή και να συναχθεί η παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω της μη ύπαρξης στο εθνικό δίκαιο, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, προσφυγής που να επιτρέπει στους προσφεύγοντες να πετύχουν κύρωση του δικαιώματός τους να εξεταστεί η υπόθεσή τους εντός λογικής προθεσμίας, υπό την έννοια του άρθρου 6§1 της Σύμβασης.

IV. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

16. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

17. Οι προσφεύγοντες δεν υπέβαλαν κανένα αίτημα δίκαιης ικανοποίησης εντός της ταχθείσας για τον σκοπό αυτό προθεσμίας. Συνεπώς, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν συντρέχει λόγος να τους επιδικάσει ποσό για την αιτία αυτή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Αποφασίζει να συνεκδικάσει τις προσφυγές,
2. Κηρύσσει παραδεκτές τις προσφυγές,
3. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6§1 της Σύμβασης,

№ Φ 092.22/6931

4. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης όσον αφορά την υπ' αρ. 75140/13 προσφυγή·

Συντάχθηκε στα γαλλικά και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 5 Οκτωβρίου 2017, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

Renata Degener
Αναπληρ. Γραμματέας

Kristina Pardalos
Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αρ.	Αρ. προσφυγής Ημερομηνία άσκησης	1. Ονοματεπώνυμο προσφεύγοντος 2. Ημερομηνία γέννησης 3. Κατοικία	Έναρξη της διαδικασίας	Τέλος της διαδικασίας	Συνολική διάρκεια Βαθμοί δικαιοδοσίας
1.	36420/10 16/06/2010	1. Σωτηρία ΝΤΑΣΤΑΜΑΝΗ 2. 01/05/1967 3. Ιωάννινα	21/12/2000	18/01/2010	Εννέα έτη και ένας μήνας περίπου Δύο βαθμοί δικαιοδοσίας
2.	3957/11 11/01/2011	1. Αναστασία ΝΤΟΡΤΟΓΛΟΥ 2. 11/06/1967 3. Θεσσαλονίκη	14/11/2002	23/07/2010	Επτά έτη και πάνω από 8 μήνες Τρεις βαθμοί δικαιοδοσίας
3.	35230/11 10/05/2011	1. Γεώργιος ΧΑΣΟΥΡΑΣ 2. 01/01/1960 3. Θεσσαλονίκη	22/04/2004	17/12/2010	Έξι έτη και οκτώ μήνες Τρεις βαθμοί δικαιοδοσίας
4.	21469/12 29/03/2012	1. Νικόλαος ΖΕΒΛΑΣ 2. 01/01/1935 3. Αθήνα	28/03/2005	05/10/2011	Έξι έτη και πάνω από έξι μήνες Τρεις βαθμοί δικαιοδοσίας
5.	2385/13 06/01/2013	1. Γεώργιος ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ 2. 01/01/1981 3. Αλεξανδρούπολη	22/10/2007	23/11/2012	Πέντε έτη και ένας μήνας Δύο βαθμοί δικαιοδοσίας
6.	75140/13 25/11/2013	1. Ιωάννης ΓΚΟΥΜΑΣ 2. 10/03/1958 3. Μαρούσι 1. Αρετή ΡΕΓΚΛΗ 2. 20/12/1963 3. Μαρούσι	23/10/2008	27/05/2013	Τέσσερα έτη και πάνω από επτά μήνες Ένας βαθμός δικαιοδοσίας

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο

Η μεταφράστρια

Μαρία Καραμπάτσα